

Výtvarno-architektonický návrh

obnovy liturgického priestoru kostola Kráľovnej rodiny na Teplickej ulici,
v Bratislave, 27. 4. 2025

Pripravili: Ing.arch. Ján Kukuľa, Ing.arch. Romana Kukuľová, Ing.arch. Marek Šeregi, PhD.,
spoluautor návrhu obetného stola, ambóny, a svätostánku - Mgr. Bohuš Kubinský

Návrh obnovy - popis

Hlavným cieľom predkladaného návrhu je obnova logiky liturgického priestoru kostola založenej na ústrednej vertikálnej osi svetlík - oltár a doplnenie zobrazenia patrocínia Panny Márie - Kráľovnej rodiny. Oltár preto navrhujeme presunúť späť na pôvodné miesto pod svetlík, v dôsledku čoho bude upravený (rozšírený) aj priestor presbytéria. Všetky prvky liturgického priestoru (oltár, ambona, svätostánok, sedes, lavice, abakus) navrhujeme nahradiť novými. Jestvujúce prvky boli doplnené dodatočne a ich prevedenie nezodpovedá vysokej kvalite architektúry kostola ani kritériám na umelecké stvárnenie sakrálneho priestoru. Ústredným prvkom zadnej steny presbytéria je drevený korpus Krista, ktorý bol v pôvodnom interiéri umiestnený na zlatej pačokovanej ploche bez kríža. Korpus bol neskôr doplnený o drevený kríž, ktorý v predkladanom riešení nahradzame subtílnym bielym krížom v súlade s modernou architektúrou kostola.

Oltár

Je zároveň stolom obety aj stolom hostiny. Symbolika stola je pre stvárnenie oltára najvhodnejšia. Menza (vrchná časť oltára) je obdĺžnikového tvaru, bude vyrobená z jedného kusa carrarského mramoru. Základ a podstavec (stipes) menzy navrhujeme z liateho taveného skla. Miesto oltára je významovým aj materiálnym stredom priestoru, centralita sa chápe v kontexte idey *circumstantes* - zhromaždenia obce okolo oltára.

Ambona

Liturgia spočíva na dvoch podstatných bodoch: na Obete a na Slove. Obetu a hostinu symbolizuje oltár, ohlasovanie Slova sa deje z ambony. Ambona má veľký význam, podobne ako oltár. V pokoncilnom vnímaní má ohlasovanie svoje miesto, ambona symbolizuje stôl Božieho slova. Kristus, skutočne prítomný na oltári v spôsoboch chleba a vína, je analogicky prítomný aj v Slove, prednášanom v liturgii. Preto ambona s oltárom po materiálnej, umeleckej a architektonickej stránke majú vytvárať jednotu, ktorá symbolizuje úzky vzťah Božieho slova a eucharistického tajomstva. Ambona je navrhnutá v materiálnej kombinácii biely mramor – masívny buk.

Svätostánok

Miesto, kde sa uchováva Eucharistia. Vyhotovenie má byť pevné, neprenosné, nepriehľadné a neporušiteľné (teda uzamykateľné). V kostole sa nenachádza samostatná kaplnka Najsvätejšej sviatosti, preto navrhujeme ponechať svätostánok v pôvodnej polohe, na dostatočne vyvýšenom mieste v strede zadnej steny presbytéria. Svätostánok by nemal byť druhým krížom (ako je to v súčasnosti), navrhovaný tvar je inšpirovaný starozákonným tabernákulom v prevedení z bieleho mramoru.

Miesto pre kňaza (sedes) a sedenie pre miništrantov

Sedadlo pre celebranta má naznačovať jeho funkciu: byť na čele zhromaždenia, predsedať mu a viesť modlitbu. Ponechávame súčasné umiestnenie v čele presbytéria oproti ľudu. Sedes má mať určitú pevnosť, má byť dostatočne zvýraznený, treba sa však vyhnúť podobe trónu.

Materiálové prevedenie je z masívneho bukového dreva v kontraste s priebežnou vymurovanou lavicou pre miništrantov obloženou mozaikou z béžového vápenca. Vyvýšenie lavice na jej ľavom okraji vytvára abakus, malý stolík určený na umiestnenie vecí potrebných na liturgické slávenia.

Večné svetlo

Sústavne zažatá lampa či svieca v blízkosti svätostánku, symbolizujúca Kristovu reálnu prítomnosť v Eucharistii. Má svietiť vedľa, alebo pred svätostánkom. Ideálom je lampa živená voskom, či olejom, pripúšťa sa aj elektrické svetlo. V návrhu uvažujeme s kryštálom z liateho skla umiestneného v blízkosti svätostánku osvetleného lúčom svetla z elektrického zdroja umiestneného na zadnej strane ústredného svetlíka.